

for mit Vedkommende det afgørende; kan jeg ikke gøre Rede for dette, saa maa jeg kapitulere: alle ord og ting, som jeg siger. Til Forsvar for, at jeg har Ret her, vil jeg først anføre, at erfarne Lærere rundt om i Landet hvert Aar søger det, vi kalder Instruktionskursus, for det i en enkelt Time at høre paa en Lærer, som med Rette eller Urette har Ord for at være en fremragende Metodiker i sit Fag. Hele denne Belæringsmetode vilde jo være umulig, hvis det ikke kunde lade sig gøre at høre paa en Lærer og i kort Tid afgøre, om hans Metode er rimelig, er god, særlig god, eller uheldig. Og man maa huske, at de Lærere, der virker ved disse Instruktionskursus, har endda to særlige Vanskeligheder at overvinde. Den ene er den, at de faar helt fremmede Børn at arbejde med, som de aldrig før har set, og den anden er, at Børnene distraheres deraf, at der er indtil 100 Lærere til Stede for at høre paa Undervisningen. Det er da en given Ting, at det er muligt for den sagkyndige efter ganske kort Erfaring at blive klar over, om en Undervisningsmetode er god eller ikke.

Jeg skal til videre Oplysning tage nogle Eksempler fra Praksis og vil saa bede den højtærede Minister udtale sig om, hvorvidt han mener, at Undervisning af den Art, jeg her ganske kort skal skildre, kan kaldes mønstergyldig. Jeg sætter, at en Lærer driver Klasseundervisning i en Børneskole, og saa begrænser han sig til, at Eleverne, naar de svarer, hele Tiden siger: ja, nej eller paa anden Maade svarer med enkelte Ord i Stedet for at tale i Sætninger. Jeg spørger den højtærede Minister: Er en Undervisning af denne Art fyldestgørende? Vi kan godt skærpe Spørgsmaalet: Er den mønstergyldig? Jeg tager et andet Eksempel. Der foreligger Bmnet „Rovdyr“. Læreren har til Illustration nogle faa Kranier fremme paa et Bord, Eleverne sidder paa deres Pladser i Klassen. Læreren tager et af Kranierne, Kraniet af en Hund, i Haanden, holder det frem mod sine Elever og siger følgende: Vi kalder Hunden med et bestemt Navn, fordi den har et saadant Hoved. Denne ubehjælpomme Sætning skal formodentlig betyde: Hunden kaldes et Rovdyr, fordi den har dette

Tandsæt, eller det skal maaske være et Spørgsmaal til Klassen, hvorpaa den skal svare: Hunden er et Rovdyr, fordi den har dette Tandsæt. Er en Undervisning fyldestgørende, naar Læreren Spørgsmaal stilles paa denne Maade? Jeg ser ganske bort fra den Bagatel, at et Kranie jo ikke er et Hoved, ja, at det ikke en Gang er Kraniet som Helhed, Børnene kan bedømme, men at det kun er Tandsættet. Eller hvad siger man, naar en Elév i en Time svarer paa et Spørgsmaal og tilkendegiver, at han har taget fejl, og Læreren dertil siger: Det kan du ikke se dernede, hvor du sidder — og Læreren saa lader Drengen blive siddende uden at sørge for, at han faar Lejlighed til at se det, som han udtaler sig forkert om? Eller for at tage et tredje Eksempel. Læreren tager en Dreng op, og saa siger han til denne Dreng: Hvilken Form har disse der? idet han peger paa nogle Tænder. Jeg spørger Ministeren: Er det en Undervisningsform, der er fyldestgørende? Thi den Dreng, der staar deroppe, kan se, hvad der peges paa, men de andre 30, aner det ikke og er derfor ude af Stand til at følge med i Undervisningen.

Nu kan man være uenig med mig — det sagde jeg straks i min første Tale —, man kan have andre pædagogiske Synspunkter end mine, men hvis man har min pædagogiske Betragtning, som er den, at der skal arbejdes med Førstehaandsvirksomhed, af Selvsyn, saa vil en Undervisning, om hvilken disse Eksempler gælder, efter min Mening aldrig kunne kaldes fyldestgørende.

Jeg tager et fjerde Eksempel. Der er en Klasse, den har Undervisning i Dansk, det er Modersmaalet, det vigtigste Fag i Skolen. Det foregaar i en syvklasket Skole; er det saa berettiget i en saadan Klasse at dele Eleverne i to Hold, af hvilket det ene er kommet forholdsvis langt frem og det andet er ved de allerførste Begyndelsesgrunde? Det er en given Ting, at hvert Hold Elever maa forsinkes af det andet Hold, fordi man kan ikke beskæftige dem samtidig. Er det rigtigt ved denne allerførste Undervisning at benytte et forældet Undervisningsmiddel i Stedet for at vise yordende Lærere, hvorledes moderne Pædagoger nu lærer Børnene at læse ved